

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Bartolvs In Primam Digesti Novi

Bartolus

Lvgdvni, M.D.LXVII.

Statu liberis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-96158](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-96158)

rattione recti sermonis non possent tantu adaptari precedentia. Si autē sequentia sunt ampliatiua & ad ampliandā posita si non possunt determinare precedēs. qz nō est de quo possit illud fieri, tunc l. y nō determinet ampliādo. nō tē illud minuet. d. l. Scie. ibi enī illud se quē adiectū. f. aurū adiectū dicto precedētī legato. qz tē dō qz legabat erat appositū ad ampliādū legatū legatarij. vt haeret p. iusos qz eligeret. nō sit aprū in peculio. nō tūm pedit eligere legatarij. De alijs. p. ordat cū hoc l. d. Si cui serui. in pu. s. de le. j. Si aut nō sit restrictiua. neqz ampliatiua. qz nō p. z. cessit. qz videri possit augeri vel restr. ngit. s. simpliciter sunt determinatiua. s. determinatio nō possit congruere pcedētibz nō ex vi verborū qz tē est i. se. qz imo bñ hoc pateret i. verbo tū si subest aliud qz possit pati hāc determinatione. si mō id qz sequitur nō determinat pcedētia. nō tū ppter hoc dimitit. qz illa dimitutio esset totalis perēptio. s. determinabūt illo mō quo pūt determinari. si vnica tū congruat determinatione. alias si plures possit habere determinationes. z p. obsequens eliet determinatū alio mō. quā esset determinatū. nō valeret qd actum eliet. Sic intelligo gl. i. l. i. in pu. s. de vin. trit. z ole. le. intelligit enī. ibi qz testator habere vinū in vrnali. tūm. nō i. amphoz. z sic congrebat vna tatum mō determinatio legato vrnali. z tū testator alio mō determinat legatū vinū. qz dicit in amphoz. z tū hoc modo fm gl. determinare non poterat. qz intelligitur qz testator amphozas nullas habebat. sic nihil est qz p. hāc determinationē possit determinari. tū nihilominus debet vinū qd est vrnale. Sed si habere vnas z amphozas. nullū habere vinū. s. videret habere intelligit p. nō d. habere vinū vne. sicut no. gl. in p. cal. legatā l. si. Sed puto salua pace qz illa lex velit aliud dicere. scz qz testator habere vinū tam in vrnā quā in amphozā. s. legādo facit mētionē de amphozis. tūc non tū vinū amphozarium. sed vrnale debet. ita innuit dictio. quā nō ibi posita que impleat. Rōne huius puto. qz satis salua rōne recti sermonis pūt cōtineri vna de amphozā. Supposito tū intellectu gl. intellige. quod dicit est de ea determinatione. que tū sit demonstratio. sed que demonstrat sub dicta specie. z ideo nō video quare dabis de betur legatū vbi nullas hz amphozas. quā vbi habebam. qz determinatione facti per hoc verbi amphozā. nō demonstrat rē vel habentē certū corpus. vel certā specē que possit intelligi. nisi vnum qz esset in amphozā. Quod si non est in amphozā certus corpus. qz in rerū natura nō est legatū videt. sicut in casu vbi habere amphozā. z nullū esset in ea vinū. per l. Si seruus legatus. §. Qui quinqz. s. de le. j. Aut pōt determinari pcedēs per sequētia salua rōne recti sermonis. vel recti intellectus. z tūc aut ista sequētia ponunt necessārio determinationē. z tūc pcedētia per sequētia determinant. Sic s. de le. ij. l. heres. §. v. x. i. ibi cū post multa legata generalia qz tū ad verba mixta factū est legatum hoc adiecto. qz sua cā paratum est. que adiectio. qz in omni determinatione apponit determinationē. non tū immediate appositū sed etiā pcedens postea determinat rōne recti sermonis seu intellectus. qz pōt intelligi videre eius cā parata. Sic de alijs. s. nō sic salua rōne recti sermonis qz tū ad quāritatē. qz illa determinatione ponit in neutro genere. nec pōt cogruere pcedētibz nisi mutetur qualitas. qz aliter cū mutet. Aut remanet salua intellectus. z tūc aut ponit sequens in modo ampliandū coniūgēdo per copulationē. z tūc generalia legata per pcedētia nō restringunt. vt si pluribus rebus legatis testator dicat sic. z que eius causā parata. sunt. s. de leg. ij. l. ea tū adiectio. z hoc videtur verū. si de qualitate reū certum est. Si aut sit incertū de qualitate alteri. qz nec rem donari. cū in quāritate relinquat nec exprimat qualitas. s. de qua moneta. tūc huc et idē. siue diuersis relinquat per pcedētia determinant sequētia. z cōtra l. Si seruus pluriū. §. si. s. de leg. j. Aut cū p. uisione duozū diuersozū dicitur vt vnus dicitur rōne cōstat de eadē re vel diuersa qz pluribus legatis eadē res est relicta. primo sub conditio. vel cum granamine vel vni vni aliq aliud tunc aut separatim z omnis vel diminitio repeti nō videt. nec augmētū vt hōtē si disunctim. sed si cōiunctim. tunc repeti videt l. vnt. §. Sin autē ad deficiētis. C. de cad. tol. Sic intelligit l. cū seruus. s. de cōdi. inst. Hoc amē secundo casu distiguit. aut repetitio pcedētū si fiat inducit magis diminitio. quā augmētū z tūc si possit pcedētia facta cōiunctione. ppter aliud quā ppter cōiūgēdā conditionē tūc nō sit repetitio. l. Julij Paul. s. de p. d. demon. Aut est duobū vtrū aliter prouidere voluerit qz hic idē verbi ponit qz in repetitione z pōt intelligi de primo de alio propter sui dubiū. z tunc pcedēs nō innatū prouisione. qz nō debet repeti pcedens de alterius impediā prouisio. Sic intelligit s. de reb. du. bjs. l. si. vbi dictio singularis ponit in p. nō in repetitione eius de alio intelligit quā de primo. Sic intelligit l. Qui cū plures. §. de le. ij. Sed si diminueret prouisio p. ius tunc restringit se quens per pcedens. sic intelligo l. Quoties. C. familie e. c. se.

De statuliberis. Titu. vij.

Si statuliberi. Videbitis hīc qz aditio facta dicit a statulibero. ver. sed tabulis impuberis. Hic vt debitis nouū quid. qz quādoqz dicitur statuliber ante aditionem substituti. z statuliber ex aditioe instituti. S. quomodo est statuliber cū a substituto sit relicta. ergo aditio substituti est expectanda alias qz non confirmetur relicta a substituto. nisi ipse adcat. Cogitabitis. LEX III.

1 **Compensatio debito puro ad debitum causa conditionis implende non admittitur.**

Statuliberos. Ita lex hz no. casum. Et not. ibi. Seruus scribitur moza. qz si quis aliquid debet cā conditionis implende z ille. cui debet impleri cōditio. teneat hūc debētī implere. uon potest debiti compensatio fieri. qz nō est debitum quod dānum est causa cōditionis implende. z compensatio est debiti ad debitum contributo. sed est remedium. qz debens interpellat illum qz sibi det. qz dabit sibi quod debet causa cōditionis implende. Si vero datur. habetur conditio p. i. implenda. vt hic. ADDITIO.

1 **Alex. C. Compensatio fieri.** Et qz habet cā cōditionis implende. nō admittit cōpensatio. adde Bar. in l. Julianus. ad cōdi. z de mon. z quod no. Angel. in l. quoniam Alexandrum. C. de adul. 1 **Inuētariū debet fieri intra xxx. dies a morte testatoris. z adita hereditate.**

Si quis hereditatem delibet. Dicit. qz intra xxx. dies a morte testatoris debet fieri inuētariū. qz subaudit a morte testatoris. z adita hereditate. illa glo. sic debet dicere. Jurisconsultus ad verba testatoris sic subaudit. Non videtur mihi quod doct. allegant illud. ADDITIO.

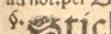
1 **Alex. C. Debet fieri inuētariū.** Adde Bar. in d. l. scim. §. j. z in l. i. diem. ff. de condi. z demon. Bal. in l. j. ff. de his que pe. no. 1 **Verbi poterit. an requat actū. an vero verificet in potentia.** 2 **Iudex quod possit absentes condemnare. intelligitur rebus sic se habentibus.** 3 **Stratuto stante qz qui non potest soluere mille. capite puniatur. an sufficiat dare fideiussores.**

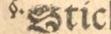
Si quis sic accepert. Not. istum §. de verbo potest. 1 **rit. qz quod requirit actū. Sed in gloss. habes qz verificatur in potentia. licet non in actu. l. de inu. test. vlt. vbi dicit in l. sepe. s. offic. p. rei. z dicit in l. j. C. quomodo z quādo iud. qz quod iudex potest condemnare absentes. quod potest intelligi rebus sic se habentibus. lege quod Veruus. s. de condic. ob cau. z dicam in lege. nepos Proculo. infra. de verb. sig. z parum est qz sui interrogatus. tū statuto cauetur. qz quicunque non potest soluere mille. le. puniatur capite. ille vult dare fideiussores. an sufficiat. bñ non numerat. Sed videtur per verbum potest. Non dico modo. dicam alibi z forte per verbum potest. non sufficeret. nisi numeraret.**

ADDITIONES.

1 **Alex. C. Verbo poterit. De verbo potest. vide Bal. in l. j. in viij. q. C. de instit. z substit.**

An sufficiat. Vide Bart. z ibi dicit in l. j. de custo. reo. z facit ad not. per Bar. in l. suis quoque. §. de here. insti.

Stichus annua. Not. istum §. an sit opus noua citatione. quādo quis est citatus ad processum an requirat vt citetur ad audiendum sententiam. vel citetur ad respondēdum libello. z est contumacia. an potest vltra procedi sine noua citatione. Certe non. nisi dicat cito te vt venias respondurus libello. alias procedetur contra te. tua absentia non obstante. z hoc dicit in l. contentanem. vbi videtur text. C. quomodo z quando iud. z per Inno. in ca. finem lib. tibus. extra de dolo z conti. z per Spec. in titul. de citatio. §. vlt. so. ver. item licet. z Jaco. de arc. bic. ADDITIO.

1 **Alex. C. Ad audiendū.** In citatō generaliter ad pcessum. vel ad oēs actus sit necessārio citandus specialiter ad sententiā. adde qz dixi post Bar. in aut. q. senel. z ibi Bal. C. quomō z qñ iud. In. in c. cōsultit. de offi. deleg. z faciunt not. per mod. in l. ex cōsensu §. cum qui. j. de appel. z facit quod no. Bar. l. ij. §. si ad diem. de reb. mili. Et si fiat citatio generalis. qz quis cōpareat ad omnes actus vlt. ad sententiam Inclulue. au valeat eo amplius non citato. vide Inno. in d. c. cōsultit. z in c. auditis z in c. cōstitutus. de p. cu. Ang. in l. i. p. eto. z in p. in. de iudi. per illum tex. ibi ordina

indiciozum peracto. Vide etiam Bar. in extranag. ad reprime...

§ Sed et eadem.

Quid si seruus. Ques. emphiteuticam, an dis...

ADDITIONES.

1. And. Barb. Quid si seruus. Vide Abba. Idet. Jo. de Imo...

2. Annua intelligitur de eccly. diebus. 1. Committens delictum in vigilia natiuitatis...

3. Annus potest intelligi de naturali et artificiali.

Amberes Stichus.

no f. ad id qd de anno. qz intelligitur de eccly. die...

LEX XX.

1. Conditionem, non implens qz non potest, consequitur le...

§ Speculum.

1. Is cui seruus. Vide Barto. in l. in testamento ad fi. de cod...

ADDITIONES.

1. And. Barb. Si peculium. Vide ad quid alleg. ista tex. Bar...

Qui & qui manumif. li. non fiant. Titu. ix.

In fraudē creditorum.

1. Soluat contrariū & nō soluit, & est in verb. sol...

LEX XXII.

1. Lex generaliter loquens non potest per hominem, sed per...

§ Prosperit.

1. Prosperit. Lex que generaliter loquitur ex defectu...

ADDITIONES.

1. P. Pau. P. Prosperit. Vide Fel. in c. si quis d. verfi. deci...

2. Alex. C. Restrictio. Ad intellectum huius legis vide Bald...

LEX XVII.

1. Privatus. In q. populus nō potest m. hinc meum auferre...

De iure aureorum annulorum. Tit. x.

LEX III.

1. Inuus commodus. In q. populus nō potest m. hinc meum auferre...

ADDITIONES.

1. And. Barb. C. Inuus. Adde Bal. in proe. C. Alex. C. Not. istam...